

سۇئال

سۇئال: مەن ئۆلۈكلەرنىڭ روھىغا ئاتاپ قۇرئان ئوقۇپ بېرىپ تۇل تاپمەن، قۇرئان ئوقۇپ بېرىپ پۇل تېپىش مېنىڭ تۇرمۇشتىكى بىردىن بىر چىقىش يولۇم، مەن بۇ پۇل بىلەن پەرز ھەج ئادا قىلسام بولامدۇ؟ .

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلارنىڭ ھەممىسى ئاللاھقا مەنسۇپتۇر.

قۇرئان ئوقۇش ئەڭ ياخشى ئىبادەتلەردىن بولۇپ بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: **شۈبھىسىزكى، ئاللاھنىڭ كىتابىنى تىلاۋەت قىلىپ تۇرىدىغانلار، نامازنى ئادا قىلىدىغانلار، كاسات بولمايدىغان تىجارەتنى ئۈمىد قىلىدۇ، بىز رىزىق قىلىپ بەرگەن نەرسىلەرنى (ئاللاھنىڭ رازىلىقى ئۈچۈن) يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا سەرپ قىلىدىغان كىشىلەرگە ئاللاھ ئەجىرلىرىنى تولۇق بېرىدۇ. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: قۇرئاندىن بىر ھەرپ ئوقۇغان كىشىگە بىر ياخشىلىق بولىدۇ، بىر ياخشىلىققا شۇ ياخشىلىقنىڭ ئون ھەسسىسىگە باراۋەر ئەجىر بېرىلىدۇ، مەن " ا ل م " (ئەلىف، لام، مېم) نى بىر ھەرپ ھېسابلىمايمەن، ئەلىف بىر ھەرپتۇر، لام بىر ھەرپتۇر، مېم بىر ھەرپتۇر.**

قۇرئاننىڭ مەنىلىرىنى تەپەككۈر قىلىپ، ئويلىنىپ ئوقۇش ئەمەللەرنىڭ ئەڭ ياخشىسى ۋە كاتتا ئىبادەت بولۇپ، بۇنى پۇل ئېلىپ ئوقۇش توغرا ئەمەس، ئىنسان قۇرئاننى تىلاۋەت قىلىش ئارقىلىق ئاللاھقا يېقىنلىشىدۇ. دېمەك؛ قۇرئان كەرىمنى تىلاۋەت قىلىش ئىبادەت بولۇپ، پۇل ئۈچۈن ئىبادەت قىلىش توغرا ئەمەس. ئۆلۈكلەرنىڭ روھىغا ئاتاپ قۇرئان ئوقۇش دېگەن دىندا ئەسلى بولمىغان بىدئەت ئىشلاردىن، قۇرئان ئوقۇشنى پۇل تاپىدىغان كەسىپ قىلىۋېلىش توغرا ئەمەس. قۇرئاننى پۇل ئۈچۈن ئوقۇسا ئۇ كىشىگە ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا ھېچقانداق ساۋاب بولمايدۇ. ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دېگەن: **قىلغان ياخشى ئەمەللىرى بىلەن پەقەت ھاياتى دۇنيانى ۋە ئۇنىڭ زىبۇ – زىننىتىنى (يەنى دۇنيانىڭ نېمەتلىرىنى) كۆزلەيدىغان كىشىلەرگە ئۇلارنىڭ ئەمەللىرىنىڭ ئەجىرىنى بۇ دۇنيادىلا تولۇق بىرىمىز، دۇنيادا ئۇلارنىڭ ئەجىرىدىن ھېچ نەرسە كېمەيتىلمەيدۇ، بۇنداق كىشىلەرگە ئاخىرەتتە دوزاختىن باشقا نەرسە يوقتۇر، ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرى يوققا چىقىرىلىدۇ، قىلغان (ياخشى) ئەمەللىرى ھېسابقا ئېلىنمايدۇ.**

ئاخىرەتلىك ئەمەللەر بىلەن دۇنيا ھاياتىنى مەقسەت قىلغۇچى كىشىلەر ۋە ئىبادەتنى مال – دۇنيا يېغىش ئۈچۈن قىلىدىغان كىشىلەرگە ئازاب ۋەدە قىلىنغان، ئۇلارنىڭ قىلغان ئىشلىرىنىڭ باتىل ئىكەنلىكى بايان قىلىنغان، سۇئال سورىغۇچىنىڭ بۇندىن كىيىن بۇ ئىشنى داۋاملاشتۇرۇشى توغرا ئەمەس، بۇرۇن قىلغان ئىشلىرى ئۈچۈن ئاللاھقا تەۋبە قىلىشى كېرەك، قۇرئان ئوقۇپ تاپقان پۇل بىلەن ھەج قىلىشى توغرا ئەمەس.

ئەپسۇس! مۇشۇ ئەسىردە كۆپلىگەن كىشىلەر قۇرئان ئوقۇشنى پۇل تاپىدىغان كەسىپكە ئايلاندۇرۇۋالدى، ئۇلار ماتەم

مۇراسىمدا، قەبرىستانلىقتا ئۆلۈكلەرنىڭ ھەققىدە قۇرئان ئوقۇپ ئۇنىڭ بەدىلىگە كۆپلەپ پۇل توپلاشنى مەقسەت قىلىدۇ، بۇ خاتا ئىش بولۇپ، پۇلنى دەپ ئۆلۈكلەر ئۈچۈن قۇرئان ئوقۇپ بېرىشنى كەسىپ قىلىۋېلىش توغرا ئەمەس.

1- پۇل ئالمىغاندىمۇ قەبرىستانلىقتا ئۆلۈكلەرنىڭ ھەققىدە قۇرئان ئوقۇش توغرا ئەمەس.

2- قۇرئان ئوقۇپ بەرگەنگە پۇل ئېلىش توغرا ئەمەس، بۇ مالنى ھارام يېگەنلىكتۇر.

بىز مۇسۇلمان قەبرىستانلىرىمىز ۋە قۇرئان ئوقۇغۇچى قارىلىرىمىز ئۈچۈن بۇنداق قىلماسلىق ۋە بۇنىڭدىن يىراق تۇرۇشنى، ئۇلار رىزقىنى ياخشى پاكىزە كەسىپلەرنى قىلىش ئارقىلىق ھالال بولغان يوللار بىلەن تېپىشنى تەۋسىيە قىلىمىز. ئۇلارنىڭ ئاللاھنىڭ كىتابى بولغان قۇرئاننى يول باشچى قىلىپ قۇرئاننى دۇنيا مەنپەئىتىنى تاما قىلىپ ئوقۇماستىن، بەلكى خالىس نىيەت بىلەن ئاللاھنىڭ رازىلىقىنى تەلەپ قىلىپ ئوقۇشنى ئۈمىد قىلىمىز. ئاللاھ ھەممەيلەننى توغرا يولغا مۇۋەپپەقىيەت قىلسۇن!.

(دېمەك؛ قۇرئان كەرىمنى پۇل ئېلىش نىيىتى بىلەن (بەزى ئاتالمىش قارىلار مۇسەبەت ساھىبى بىلەن سودىلىشىپ بىرتامام قىلسام يۈز يۈتەن دېگەن ئەھۋاللارمۇ يوق ئەمەس) خەتمە قۇرئان قىلىش، مېيىتىنى يەرلىكتە قويۇپ بولغاندىن كېيىن قۇرئان كەرىمنى، ئۈچ كۈن ياكى يەتتە كۈنگە قەدەر قەبرىدە بېشىدا تىلاۋەت قىلىش قاتارلىق ئىشلار ئۇيغۇر دىيارىمىزنىڭ بەزى يۇرتلىرىدا خىلىلام ئېغىر بولۇۋاتقان ئەھۋاللارنىڭ بىرى بولۇپ، پېشقەدەم دىنى ئۇستازلىرىمىزدىن بەزىلىرى ئۆزلىرىنىڭ ئىپلاس نەپسىنى يىغالماستىن، ئۆزىنىڭ تۇرمۇشتا باشقا چىقىش يولى يوقلىقى، ئاللاھنىڭ بۇ ئارقىلىق رىزق ئاتا قىلىشى تەقدىرگە پۇتلىنىپ كەتكەنلىكى، تىجارەت ياكى بىرەر كەسىپ بىلەن شۇغۇللانسا، دىنى خىزمەتكە كۆرۈنەرلىك تەسىر يەتكۈزىدىغانلىقى قاتارلىق ئورۇنسىز باھانىلارنى توقۇپ چىقىتىۋېتىش ئەمما نەزىر چىراقلىرىدىكى توخۇ پاچىقىدىن كېچەلمىدى. سەلەپ ئالىملىرىنىڭ دۇنيالىق ۋە ئاخىرەتلىك ئىشلىرىنى بىرگە ئېلىپ بارغانلىقىنى ئۆرنەك قىلمىدى. دىنى خىزمەتنىڭ ماھىيىتىنى ۋە ئۇلاردىن كۈتۈلىدىغان تەقەززانى بىر تەرەپكە قايرىپ قويۇپ، مۇسۇلمان جامائىتىنى بۇنىڭغا ئوخشاش ئىشلاردىن توسۇشقا يېتەكچى بولماستىن، بەلكى باشلامچى بولۇپ، ئاخىرەتلىك نېسى پايىدىنى دۇنيادىكى نەخ پايىدىغا تىگىشىۋاتقانلارمۇ جەمئىيىتىمىزدە ئانچە ئاز ساننى ئىگەللىمىسە كېرەك. ئاللاھنىڭ كالامىنى پۇل ئۈچۈن تىلاۋەت قىلىپ مال-دۇنيا توپلاۋاتقانلارغا ئاللاھنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى يادلىتىپ ئۆتىمىز: **ئاللاھ كىتابتا (يەنى تەۋراتتا) نازىل قىلغان نەرسىلەرنى يوشۇرىدىغان ۋە ئۇنى ئازغىنە پۇلغا ساتىدىغانلارنىڭ قارىغا يېگىنى ئوتتىن ئىبارەت بولۇپ، چۈنكى ئۇلارنىڭ يېگەن شۇ ھارام مىلى ئۇلارنى دوزاخقا ئېلىپ بارىدۇ، قىيامەت كۈنى ئاللاھ تائالا ئۇلار خوشال بولىدىغان سۆزلەرنى قىلمايدۇ، ئۇلارنى گۇناھلىرىدىن پاكلىمايدۇ، ئۇلار قاتتىق ئازابقا دۇچار بولىدۇ. ئەنە شۇلار ھىدايەتنى گۇمراھلىققا، مەغپىرەتنى ئازابقا، جەننەتنى دوزاخقا تېگىشتى، ئۇلار دوزاخ ئازابىغا نېمىدېگەن چىداملىق!.**

سۈرە بەقەرە 174-175 - ئايەتلەر.

ئەمما بىچارە مۇسەبەت ئىگىسى بولسا، ئاتالمىش موللارنىڭ كۆڭلىنى ئىزدەپ يوق بولسا قەرز قىلىپ يۇرۇپ، ئۇ ئاخۇنۇمنىڭ ئالدىغا لىپايا قويۇشنىڭ غېمىدە، ئاللاھنىڭ نارازى بولۇشىنى بىر تەرەپكە قايرىپ قويۇپ، يەنە ئائىلىسىدە مۇسەبەت بولۇپ قالسا موللارنىڭ كەلمەي قىلىشىدىن ئەنسىرەپ، موللارنىڭ نازۇك كۆڭلىنى ئېلىشنىڭ ئەپچىل چارىسىنى ئىزدەپ تۇرۇۋاتقان يەيتنىڭ ئۆزىدە، ئۇ ئاتالمىش ئالىمنىڭ يېتەرسىزلىكىگە ھەمكارلاشقانلىق بولۇپ، ئاللاھ تەرىپىدىن تېگىشلىك نېسىۋىسىنى ئېلىۋاتقانلىقىنى سەزمەيۋاتقان بولسا كېرەك. ئاللاھ تائالا قۇرئان كەرىمدە بۇ ھەقتە مۇنداق دېدى: **...ياخشى ئىشقا ۋە**

تەقۋادارلىققا ياردەملىشىڭلار، گۇناھقا ۋە زۇلۇمغا ياردەملەشمەڭلار، ئاللاھنىڭ ئازابىدىن قورقۇڭلار، ئاللاھنىڭ ئازابى ھەقىقەتەن قاتتىق سۈرە مائىدە 2-ئايەتنىڭ بىر قىسمى .

ئۇلار بۇ ھەقتە يېتەرلىك مەلۇماتقا ئىگە ياكى دىنى مەسىلىلەردە ئىزدىنىش پۇرسىتى بولمىغانلىقى ئۈچۈن ئۆزىلىك ھېسابلىنىپ ئاللاھنىڭ ئۇلارنى كەچۈرۈم قىلىشى ئۈمىت قىلىنىدۇ. ئەمما بىلىپ تۇرۇپ ئەمەل قىلمىغانلار دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ئۇنىڭ تېگىشلىك جازاسىنى تارتىدۇ.

ئاللاھ تائالا ھەممىمىزنى ھەقىقەتتە مۇستەھكەم قىلسۇن ۋە ھەقىقەتچىلەر بىلەن بىرگە قىلسۇن. - مۇھەررىر-